

בבא קמא צב

עניין: מינה הא מילתא דאמרי אינשי

פתח עינים לחיד"א

דף צ"ב ע"א. מנא הא מלתא דאמרי אינשי וכו' צריך להבין מה זו שאלה למצוא רמו בתורתנו הקדושה שיחה זו שיחת הבריות ויראה דהתור' שלימה כוללת כל דבר טוב וחכמה שבעול' וכי היכי דאמרינן בתעניות ליכא מידי דכתיב בכתובים ולא רמיז באורייתא. הכא נמי דבר אמיתי דאמרי אינשי משל או מוסר טוב מוכרח שיהא רמוז בתורה כי תורת ה' תמימה ולא יבצר ממנה מזימה. זוהי ששאל דהני מילי דאמרי אינשי מילי שפירי הם אמת ומוכרח שיהא רמוז בתורה וכבר רבינו האר"י זצ"ל גילה כי כל הענינים בפרטות רמוזי' בחנ"ך וזו היא ששאל מנא הא מילתא דאמרי אינשי. אחר זמן רב ראיתי בס' מדרש תלפיות שכתב קרוב לזה משם הרב קרבן אהרן ע"ש ובחולין דף נ"ח אמרו והאמרי אינשי שב שני אימר בקא וכו' וכתב הרב עיון יעקב יש ללמוד דשותא דאינשי אין דרכם לשקר רק הוא אמת לפי ענינו עכ"ל :

עיני שמואל

אך בכללות המאמרים, שהקשו לו בכל דבר שאמרי אינשי, שיהיה מרומז בתורה, כתב הגאון בעל קרבן אהרן הביאו הרב נפ"ח מערכת מ אות קפו, כי הסכמת כל העולם על דיבור אחד תגיד על אמיתות אותו דבר שאומרים. והדבר ידוע, שכל מה שהוא אמיתי לא תחסר ממנו התורה, כיון שהוא תורת אמת, מוכרח שהיא כלולה מהכל וכל מדע ושכל אמיתי, ולכן שאל מנא הא מילתא. ע"ש.

ליקוטי מאמרים ספר יהושע

בהעלם. וכך התורה שבכתב היא כוללת בהעלם כל מיני חכמה שיש בחכמה של ה' יתברך שרצה שתתגלה לברואים, וכמו שאמרו ז"ל בתענית (ט, א) ליכא מידי דלא רמיז באורייתא, ואמרו בבבא קמא צ"ב מנא הא מילתא דאמרי אינשי כו', שכל מין חכמה דאמרי אינשי רק שהוא חכמה אמיתית ושפת אמת היא רמוזה בתורה הכל, אבל הכל ברמוז והעלם. רק אחר כך בהמשך הדורות היא יוצאה לאור על ידי חכמי דור ודור ודורשיו ועל ידי כל הנפשות פרטיות אשר כל אחד מחדש דבר חכמה אשר אליה הוכן בפרט, וזהו הנקרא תורה שבעל פה, שהוא מה שחדשו סופרים ונובעים מלבות בני ישראל, ומה שתלמיד ותיק עתיד לחדש. ואמרו ז"ל בפרק קמא דברכות (ה, א) ובמגילה (יט, ב) ובירושלמי (פאה ב, ד) שנגלה הכל למשה רבינו ע"ה, והיינו כמו שנגלו כל הנפשות לאדם הראשון ועניינם, לפי שהוא היה כוללם שהרי היה אביהם ועל כרחך היו כלולות בטיפי מוחו כולם, וכנזכר לעיל דזהו ספרא דאדם הראשון, כך משה רבינו ע"ה שאליו נגלו כל תעלומות התורה שבכתב ונקראת על שמו תורת משה, על כרחך שנפשו היתה כוללת כל חכמת התורה שבכתב, וממילא היה כולל גם כן לכל חכמת תורה שבעל פה, שהרי הכל נובע ממנו ורמוזה בו וכנ"ל.

זהר פנחס דף רכא ע"א

ואמר (תהלים ח) "י' אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ. כמה תקיף חילך דשמא קדישא תקיפא בכל ארעא וכמה חביבין מלי דאורייתא דלית לך מלה זעירא דלא תשכח לה באורייתא ולית מלה זעירא דאיתא באורייתא דלא נפקת מפומיה דקב"ה."